

ONTDEKKING VAN KLEINE PLANETEN OF ASTEROÏDEN DOOR MIDDEL VAN DE FOTOGRAFIE.

Na de ontdekking van *Céres*, den 1sten Januari 1801 door PIAZZI, den directeur van het observatorium te Palermo, die van *Pallas* op den 28sten Maart van hetzelfde jaar door OLBERS, van *Juno* door HARDING in 1804 en van *Vesta*, mede door OLBERS in 1807, verliepen er bijna veertig jaren vóór er weder eene nieuwe ontdekking eener asteroïde plaats had; eerst in het jaar 1845 namelijk werd *Astrea* door den sterrekundige HENCKE, aan het uitspansel gevonden. De reden van deze betrekkelijk zeldzaam voorkomende ontdekkingen was gelegen in de groote bezwaren, aan het vinden van deze kleine planeten verbonden. Een hoofdbezwaar vormde de uiterst zwakke lichtglans dier hemellichamen, die het gebruik van vrij krachtige kijkers noodzakelijk maakt en hen overigens slechts zichtbaar maakt op het oogenblik der oppositie, d. w. z. wanneer de doorgang van de planeet door den meridiaan te middernacht plaats heeft. Het tweede bezwaar was gelegen in het feit, dat in tegenstelling met de groote planeten, welke schijnbaar ongeveer denzelfden weg als de zon door het uitspansel volgen, d. w. z. den grooten cirkel der ecliptica, de baanvlakken der kleine planeten met dat van den zonnweg grootere hoeken maken, wat de sterrenkundigen langen tijd op een dwaalspoor bracht daar het hen de kijkers slechts deed richten op den omtrek van de ecliptica.

Onder de sterrekundigen, die zich speciaal aan de ontdekking van de asteroïden hebben gewijd, moeten in de eerste plaats genoemd worden: ITIND te Londen, DE GASPARIS te Napels, LUTHER te Dusseldorf, CHACORNAC en GOLDSCHMIDT te Parijs, TEMPEL, BORELLI en CAIGIA te Marseille en PETERS en WATSON in Amerika.

Uit den jongsten tijd moeten wij vermelden: PALISA te Weenen, PERROTIN te Toulouse en te Nizza, de gebroeders HENRY te Parijs, en CHARLOIS te Nizza. Vooral gedurende de laatste jaren is onze kennis in dit opzicht weder belangrijk vermeerderd, daar het aantal planetoiden of asteroïden reeds tot 350 geklommen is.

Toen eenmaal de fotografie op de sterrekunde was toegepast, kwamen

twee sterrekundigen, MAX WOLF te Heidelberg en CHARLOIS te Nizza, op het denkbeeld hiervan gebruik te maken voor de ontdekking van asteroïden. De eerste ontdekking eener kleine planeet door middel van de fotografie had plaats op den 22sten December 1891, door den heer WOLF; deze sterrekundige ontdekte er tot dusver 19, terwijl de heer CHARLOIS, na vooraf verscheidene verloren geraakte planeten weder te hebben teruggevonden, er 27 nieuwe ontdekte. Een ander sterrekundige, de heer STAUS, heeft er mede door de fotografie één ondekt.

Hieronder volgt een lijst van de met behulp der fotografie ontdekte kleine planeten:

door WOLF te Heidelberg.				door CHARLOIS te Nizza:			
No. 323	ontdekt	22 December	1891	No. 336	ontdekt	19 September	1892
» 325	»	4 Maart	1892	» 337	»	22 »	1892
» 328	»	18 »	1892	» 338	»	25 »	1892
» 329	»	21 »	1892	» 344	»	15 November	1892
» 330	»	19 »	1892	» 345	»	23 »	1892
» 332	»	19 »	1892	» 346	»	25 »	1892
» 333	»	22 Augustus	1892	» 347	»	28 »	1892
» 334	»	23 »	1892	» 348	»	29 »	1892
» 339	»	25 September	1892	» 349	»	9 December	1892
» 340	»	25 »	1892	» 350	»	14 »	1892
» 341	»	25 »	1892	1893 <i>a</i>	»	17 Januari	1893
» 342	»	17 October	1892	<i>d</i>	»	18 »	1893
» 343	»	15 November	1892	<i>e</i>	»	20 »	1893
» 351	»	16 December	1892	<i>g</i>	»	21 »	1893
1893 <i>b</i>	»	12 Januari	1893	<i>j</i>	»	11 Februari	1893
<i>c</i>	»	16 »	1893	<i>k</i>	»	8 Maart	1893
<i>f</i>	»	16 »	1893	<i>l</i>	»	9 »	1893
<i>r</i>	»	21 Maart	1893	<i>m</i>	»	10 »	1893
<i>ij</i>	»	14 April	1893	<i>n</i>	»	11 »	1893
				<i>o</i>	»	11 »	1893
				<i>p</i>	»	11 »	1893
				<i>r</i>	»	12 »	1893
				<i>s</i>	»	17 »	1893
				<i>t</i>	»	19 »	1893
				<i>u</i>	»	19 »	1893
				<i>v</i>	»	21 »	1893
				<i>w</i>	»	21 »	1893

Zeven en veertig asteroïden zijn er dus tot dusver door de fotografie ontdekt, van welke:

- 19 door WOLF te Heidelberg.
- 1 » STAUS en
- 27 » CHARLOIS te Nizza.

(Deze 27 kleine planeten, door de fotografie ontdekt, brengen het aantal der door dezen sterrekundige sinds den 27sten Mei 1887 ontdekte asteroïden op 54.)

Ten bewijze dat de fotografie ons in staat zal stellen alle verloren geraakte kleine planeten weder terug te vinden, dienen onderstaande gegevens, vermeldende de in den laatsten tijd teruggevonden asteroïden, welke beschouwd werden als niet meer te zijn waargenomen na het jaar harer ontdekking:

163 Erigone,	niet waargenomen sedert	1 September	1876;
228 Agatha,	»	»	» 17 October 1882;
274 Philagoria,	»	»	» 28 Mei 1888.

(Naar eene mededeeling van den heer CORNU aan het Fransche sterrekundig Genootschap, 3 Mei 1893). (Uit *l'Astronomie*).

H. O.